

SPONSOR INSIGHT

Helsinki - Stockholm - Oslo

Taitoluistelun lajikulttuurikysely

Tiivistelmä tuloksista 2025

Lajikulttuurikyselyn tiedonkeruusta

- Suomen Taitoluisteliitto teettää ulkopuolisen tahon toimesta lajikulttuurikyselyn 3-4 vuoden välein.
- Kyselyiden kohderyhmänä ovat taitoluistelulajien harrastajat, huoltajat/vanhemmat, valmentajat, seuratoimijat ja arvioijat. Kaikista ryhmistä on toteutettu erilliset raportit siten, että yksittäisiä vastaajia ei tunnisteta.
- Harrastajien osalta kohderyhmää rajattiin jälleen ikäperusteisesti. Vastauskutsut lähetettiin sähköpostitse kaikille 12-vuotta täyttäneille urheilijoille, joilla oli voimassa oleva kilpailupassi kaudella 2024-2025 (yleensä huoltajan sähköpostiosoite). Alle 15-vuotiaiden toivottiin vastaavan kyselyyn yhdessä huoltajansa kanssa tai vaihtoehtoisesti vanhempien luvalla yksin.
- Kyselyiden sisällöt käsittelevät muun muassa motivaatiotekijöitä, ilmapiiriä, epäasiallista käytöstä, taitoluistelun suositeltavuutta sekä lajikulttuurin kehitystä.
- Tiedonkeruu toteutettiin 2025 kesä-elokuun aikana. Vuoden 2025 kyselyn tulokset ovat soveltuvin osin vertailtavissa vuoden 2021 kyselyyn. Keskeisimpiä eroja vuosien välillä on kuvattu tiedotteessa.

Vastaajamäärät 2025 kyselyissä:

• Luistelijat	N=374
• Huoltajat	N=400
• Arvioijat	N=69
• Valmentajat	N=105
• Seuratoimijat	N=29

SPONSOR INSIGHT

Helsinki - Stockholm - Oslo

Tiivistelmä tuloksista 2025

Taitoluistelun suositeltavuus

76 % (2021: 75 %)

harrastajista suosittelisi luistelua harrastukseksi kaverille tai tuttavalle.

50 % (2021: 51 %)

huoltajista suosittelisi luistelua harrastukseksi kaverin tai tuttavan lapselle

47 % (2021: 53 %)

valmentajista suosittelisi valmentajan uraa/tehtävää kaverille tai tuttavalle.

81 %

arvioijista suosittelisi arvioijan uraa/tehtävää kaverille tai tuttavalle.

52 %

seuratoimijoista ja vapaaehtoisista suosittelisi arvioijan seuratoimintaa kaverille tai tuttavalle.

Motivaatiotekijät

Harrastajat

Harrastajia motivoi **rakkaus lajiin** (57 %) ja **ystävät ja yhteisöllisyys** (56 %).

Esiintymis- ja kilpailumahdollisuudet (37 %) ja taitojen kehittyminen (36 %).

Mahdollisuudet tavoitella kansallista tai kansainvälistä huippua (22 %) sekä hyvä valmentaja (15 %).

Valmentajat

Valmentajan työssä motivoi **valmennettavien ilo ja onnistumiset** (63 %) sekä **työskentely lasten ja nuorten kanssa** (50 %).

Rakkaus lajiin (46 %), luistelijoiden kehityksen seuraaminen (46 %) ja oman osaamisen jakaminen (30 %).

Oma luovuus (29 %) ja oman työn jäljen näkeminen (26 %).

Arvioijat

Arvioijan työ on **tapa pysyä mukana lajissa** (65 %)

Arvioijan työssä motivoi myös rakkaus lajiin (57 %) ja mahdollisuudet haastaa itseään (36 %) sekä kehittyä ja edetä arvioijauralla (32 %).

Ystävät ja yhteisöllisyys (29 %).

Seuratoimijat

Seuratoimijoita ja vapaaehtoisia motivoi **rakkaus lajiin** (48 %) ja **oman osaamisen jakaminen eteenpäin** 41 %).

Luistelijoiden kehityksen seuraaminen (38 %) ja samanhenkiset ihmiset (28 %).

Ystävät ja yhteisöllisyys (24 %).

Harrastajat

Vastaajista **64 %** (2021: 68 %) on muodostelmaluistelijoita, 35 % (2021: 45 %) yksinluistelijoita ja 4 % (2021: 1 %) jäätanssijoita tai pariluistelijoita.

48 % (2021: 45 %) on iältään **12-17-vuotiaita**, 23 % (2021: 34 %) on 18-29-vuotiaita ja loput 37 % (2021: 21 %) on yli 29-vuotiaita. Vastaajista 97 % (2021: 98 %) on harrastanut taitoluistelua yli neljän vuoden ajan ja yli puolella (54 %) (2021: 44 %) harjoituskertoja tulee vähintään neljä kertaa viikossa.

Ilmapiiri ja tuntemukset harjoituksissa

Asteikko 1-4 (1=Ei koskaan, 4=Lähes aina)

Nautin harjoituksista **3,7**

Koen olevani osa valmennusryhmää **3,6**

Koen, että muut valmennusryhmäläiset kannustavat minua **3,6**

Voin keskustella harjoituksiin ja itseeni liittyvistä asioista valmentajan kanssa **3,5**

Koen, että valmentaja kannustaa minua **3,4**

Koen onnistumisen tunteita **3,4**

Valmentajat

Vastaajista **49 %** (2021: 40 %) **työskentelee päätoimisena valmentajana**. 68 % (2021: 62 %) on valmentanut yli seitsemän vuoden ajan. **57 %** (2021: 47 %) **valmentaa pääasiallisesti yksinluistelua** ja 38 % (2021: 39 %) muodostelmaluistelua. 87 %:lla (2021: 77 %) vastaajista on yli 20 valmennettavaa luistelijaa.

Vastaajista 93 %:lla on taitoluistelun valmentajakoulutus. Valmentajan ammattitutkinto on 20 %:lla (2021: 13 %) vastaajista (VAT tai VEAT).

78 % (2021: 88 %) kokee edenneensä valmentajauralla haluamallaan tavalla.
53 % (2021: 68 %) kokee, että heille tarjotaan etenemismahdollisuuksia.

Näkemykset hyvän valmentajan ominaisuuksista

Asteikko 1-4 (1=Ei lainkaan tärkeä, 4=Erittäin tärkeä)

Kannustavuus **4,0**

Kyky luoda turvallinen harjoitusilmapiiri myös epäonnistua **4,0**

Taito antaa palautetta rakentavasti **3,9**

Valmennettavien tasapuolinen kohtelevminen **3,8**

Kyky luoda hyvä joukkuehenki **3,8**

Tuloksellisuus **3,0**

Kyky luoda valmennettavien vanhempiin henkilökohtainen suhde **2,8**

Arvioijat

Vastaajista **70 % toimii arvioijana yksin- ja pariluistelussa**, 36 % muodostelmaluistelussa ja 12 % jäätanssissa. 77 % vastaajista on toiminut arvioijana yli seitsemän vuoden ajan. 74 % toimii arvioijana vähintään kuusi kertaa kauden aikana.

78 % kokee edenneensä arvioijauralla haluamallaan tavalla. 72 % kokee koulutuspolun sujuvana ja 75 % kokee, että heille tarjotaan etenemismahdollisuuksia.

Ilmapiiri ja tunteet arviointitilaisuuksissa

Asteikko 1-4 (1=Ei koskaan, 4=Lähes aina)

Arvioinnin tavoitteet ovat minulle selkeät **4,0**

Koen kehittyväni ja oppivani uutta **3,8**

Voin keskustella arviointiini liittyvistä asioista muiden kollegojen kanssa **3,8**

Nautin arviointitapahtumista **3,7**

Koen, että kollegani arvostavat minua **3,7**

Koen, että seurajoukkueet arvostavat minua **3,7**

Koen olevani osa arvioijien ryhmää **3,7**

Koen, että luistelijat arvostavat minua **3,6**

Voin keskustella arviointiini liittyvistä asioista ylituomarin/kontrollerin kanssa **3,6**

Koen, että katsojat arvostavat minua **3,4**

Harrastajien kohtaama epäasiallinen käytös tai häirintä

On kokenut viimeisen kahden vuoden aikana harjoituksissa (vähintään kerran)...

37 % "Ilmapiiri harjoituksissa on ollut painostava." (2021: 45 %)

32 % "En ole uskaltanut sanoa mielipidettäni, koska olen pelännyt valmentajan reaktioita" (2021: 38 %)

27 % "Olen kokenut kiusaamista/epäasiallista käyttäytymistä muiden luistelijoiden/urheilijoiden taholta" (2021: 29 %)

17 % "Valmentajan käytös on saanut minut pelkäämään." (2021: 17 %)

6 % "Valmentaja on arvostellut ulkonäköäni." (2021: 9 %)

50 % kertoo kokeneensa luisteluharrastukseen liittyen paineita omasta ulkonäöstä. (2021: 53 %)

88 % kokee valmentajan osaavan puhuvan kehoon liittyvistä asioista rakentavasti. (2021: 87 %)

7 % kertoo kokeneensa valmennustiimin toiminnan vaikuttaneen käsitykseen omasta ulkonäöstä negatiivisesti. (2021: 5 %)

78 % kokee pystyvänsä keskustelemaan valmentajan kanssa vaikeammistakin asioista. (2021: 77 %):

75 % kokee pystyvänsä antamaan valmentajalle palautetta ollessaan eri mieltä. (2021: 82 %)

15 % (2021: 10 %) kertoo kokeneensa kiusaamista ja **6 %** nettikiusaamista luisteluharrastuksen yhteydessä viimeisen vuoden aikana.

1 % (2021: 2 %) kertoo kokeneensa luisteluharrastuksen yhteydessä seksuaalista häirintää viimeisen kahden vuoden aikana.

Tukipalveluiden tunnettuus

Luistelijat

- SUEK:n ILMO-palvelu **22 %**
- Väestöliiton "Et ole yksin" -palvelu **39 %**
- Urheiluyhteisön ilmoituskanava **7 %**
- **55 %** ei ole kuullut mistään näistä

Huoltajat

- SUEK:n ILMO-palvelu **31 %**
- Väestöliiton "Et ole yksin" -palvelu **46 %**
- Urheiluyhteisön ilmoituskanava **13 %**
- **45 %** ei ole kuullut mistään näistä

Väestöliiton "Et ole yksin" -palvelun tunnettuus on kasvanut vuodesta 2021:

- Luistelijat +8 %-yks.
- Huoltajat +12 %-yks.

Esimerkkejä koetuista haasteista ryhmittäin

Harrastajat

- Ryhmäjaot
- Luistelijoiden suosiminen
- Epäasiallinen toiminta ja käytös
- Paineet
- Ilmapiiiri
- Epäonnistumisen pelko
- Ulkonäköpaineet
- Palautteen annon haasteet valmentajalle

Valmentajat

- Rajalliset resurssit
- Ajankäyttö
- Vanhempien mielipiteet
- Luistelijoiden tasoerot
- Kilpailukokoonpanot
- Työn ja vapaa-ajan suhde
- Näkemyserot
- Väsymys
- Suuri työmäärä

Arvioijat

- Ulkopuolelta saadut palautteet ja kommentit
- Matkustaminen
- Pitkät kilpailupäivät
- Jääviystekijät ja monet roolit
- Rutiinin puute
- Linjausten pito

Seuratoimijat

- Vanhempien käytös ja ymmärrys lajista / seuratoiminnasta
- Taloudelliset resurssit
- Suuri työmäärä
- Vapaaehtoisten saaminen haastavaa
- Ajanpuute
- Vaihtuvuus

Lajikulttuurin kehitystoiveita

Harrastajat

- Linjausten ja uudistusten toteutuminen
- Epäkohtiin puuttuminen
- Tasa-arvoinen kohtelu
- Terveellinen keho
- Luistelun ilo esiintuonti
- Vuorovaikutuksen kehitys luistelijoiden ja valmentajien välillä
- Aikuisluistelun kehitys

Valmentajat

- Yhteisöllisyyden lisääminen
- Lajin saavutettavuus ja helposti lähestyttävyys
- Koulutuksien määrän lisäys
- Valmennustyön houkuttelevuus
- Alueellinen tasapuolisuus
- Seurojen toiminnan tuki

Arvioijat

- Lajinäkyvyys
- Lajitaitojen jalkauttaminen
- Yhteistyö yli lajirajojen
- Kannustava ilmapiiri
- Avoimuus
- Tasapuolisuus
- Epäasialliseen käytökseen puuttuminen
- Ulkonäkökeskeisyyden vähentäminen

Vanhemmat

- Lajivaatimuksien nykyaikaisuus
- Vanhempien käytös kilpailu- ja harjoittelutilanteissa
- Sääntöjen noudattaminen ja valvonta
- Tasapuolisuus
- Avoimuus
- Harrastuksen ja muun vapaa-ajan tasapaino

Seuratoimijat

- Lajinäkyvyyden kasvattaminen
- Sponsorien ja yhteistyökumppaneiden hankinta
- Yhteisöllisyyden edistäminen, verkostoituminen
- Monipuolisten harraste vaihtoehtojen lisääminen
- Lasten luistelun linjauksien jalkautus

Huom! Dialla on kuvattu tekoälyavusteisesti yleisimmin mainittuja teemoja avoimissa vastauksissa. Teemat eivät ole järjestetty mainintojen määrien mukaan.

Kehitystä vuodesta 2021 vuoteen 2025

- Yhä useampi valmentaja pitää valmennettavien mielipiteiden huomioimista ja ehdotusten kuuntelemista erittäin tärkeänä asiana.
- Valmentajien kehitysmahdollisuuksien koetaan huonontuneen
 - Muutosta huonompaan oli etenkin seuran järjestämien koulutuksien riittävydessä.
 - Tarjottuja etenemismahdollisuuksia koettiin olevan myös vähemmän.
- Valmentajat kokevat jonkin verran enemmän väsymystä ja haastavia tilanteita valmennustyössä.
- Luistelijoiden ja vanhempien arviot valmentajista ovat edelleen myönteiset ja valmentajien käytöstä harjoituksissa pidetään hyvänä. Vuoteen 2021 verrattuna harvempi luistelijä kokee harjoituksien ilmapiirin painostavaksi.
 - Yhä harvempi kokee valmentajan suosivan joitain luistelijaita tai käyttäytyneen aggressiivisesti harjoituksissa.
- Epäasiallista käytöstä, syrjintää tai rikkomusten kohtaamista koetaan entistä vähemmän.
 - Epäasiallista käytöstä kohdatessaan yhä useampi luistelijä on kuitenkin kertonut kohtaamastaan käytöksestä valmentajalle tai seuratoimijalle.
 - Fyysistä väkivallan tai sen uhkailun sekä seksuaalisen häirinnän taso on sama kuin aiemmin, 98-99 % ei ole kokenut.
 - Suurin osa luisteliijoista edelleen sitä mieltä, että valmentaja osaa puhua kehoon liittyvistä asioista rakentavasti.
- Vaikeista asioista pystyy edelleen keskustelemaan valmentajan kanssa.
 - Hieman suurempi osa vanhemmista kuitenkin pelkää palautteenannon vaikuttavan huollettavan kilpailu-uraan.
 - Jos valmennettava ei ole päässyt ylempään harjoitusryhmään, isompi osa vuoteen 2021 verrattuna on kokenut perusteluiden olleen epäselviä.
- Väestöliiton "Et ole yksin" -palvelun tunnettuus on noussut sekä luistelijoiden että vanhempien ryhmissä.

SPONSOR INSIGHT

Helsinki - Stockholm - Oslo

www.sponsorinsight.fi

info@sponsorinsight.fi